

TIPS voor een **geslaagde spreekbeurt**

DE VOORBEREIDING

De voorbereiding van een spreekbeurt is erg belangrijk. Je kunt niet de avond ervoor 'even' een spreekbeurt maken. Je moet ruim van te voren materiaal verzamelen.

Dit materiaal bestaat meestal uit boeken, tijdschriften en folders. KNGF Geleidehonden heeft diverse materialen voor je beschikbaar. Ook kun je natuurlijk internet gebruiken, kijk dus ook eens op www.geleidehond.nl voor meer informatie. Als je het materiaal gevonden hebt, ga je dit lezen. Meestal heb je veel te veel informatie. Voor jezelf moet je nu gaan bepalen wat jij belangrijk genoeg vindt om te vertellen. Daarvan ga je hoofdstukjes maken. Daarmee kun je de spreek-

beurt in onderwerpen opdelen. Eigenlijk is een spreekbeurt net als een werkstuk, maar dan gesproken in plaats van geschreven. Je maakt een paar hoofdstukken en een paar andere onderdelen zoals vragen stellen/beantwoorden, voorwerpen rond laten gaan enz.

Heel veel spreekbeurten beginnen met de geschiedenis van het onderwerp. Ook een omschrijving kan goed. Zorg dat je spreekbeurt/voordracht begint met een goede inleiding waarin je vertelt waarom je je onderwerp gekozen hebt en wat je allemaal gaat behandelen. Zorg ook voor een goed slot van je spreekbeurt/voordracht. Dus vat nog even de belangrijkste punten samen, trek eventueel een conclusie, en vraag vervolgens of er nog vragen of onduide-

lijkheden zijn. Als afsluiting van een spreekbeurt kun je het beste ook een paar vragen stellen aan de klas. Je weet dan meteen of ze goed naar jou hebben geluisterd.

Schrijf de spreekbeurt helemaal op. Lees de spreekbeurt daarna hardop een paar keer voor jezelf voor. Ga dan een samenvatting maken. Dit doe je door de kernwoorden (belangrijkste onderwerpen) op te schrijven.

Probeer daarna de spreekbeurt zoveel mogelijk uit je hoofd te vertellen. Maak een 'spiekbriefje' waar je de belangrijkste woorden op zet. Een spreekbeurt duurt ongeveer 10 minuten. Oefen de spreekbeurt een keertje voor je vader/moeder, broertje/zusje of voor de spiegel.

TIJDENS JE SPREEKBEURT

Gebruik je spiekbriefje met belangrijke woorden en zinnen. Maar lees je spreekbeurt nooit op! Dat is saai, en meestal mag het ook niet. Spreek rustig en duidelijk, niet mompelen dus! Gebruik geen woorden die je zelf niet begrijpt. Blijf zoveel mogelijk de klas in kijken. Probeer niet steeds naar dezelfde kinderen te kijken.

Laat de kinderen pas vragen stellen als je klaar bent met je spreekbeurt. Anders raak je misschien in de war. Aan het eind van jouw spreekbeurt de spulletjes rond laten gaan. Doe dat nooit tijdens de spreekbeurt, want dan letten de kinderen niet op jou, maar op de spulletjes.

Als je een dier meeneemt, laat deze aan het begin en aan het eind zien. Niet tijdens jouw verhaal. Dieren maken onverwachte geluiden en bewegingen waardoor de kinderen niet meer naar je luisteren.

Zet op het bord hoe je je spreekbeurt/voordracht hebt ingedeeld, dus wat je allemaal gaat behandelen. Gebruik plaatjes, foto's, video enz. om je spreekbeurt vrolijk te maken. Denk bij plaatjes en tekeningen op het bord er wel aan dat iedereen dit moet kunnen zien. Hele kleine plaatjes hebben dus geen zin. Ga het bord niet versieren met allerlei vlaggetjes, bloemetjes en dergelijke. Dit hoort niet bij de spreekbeurt.

Ga na je spreekbeurt goed na wat er goed ging en wat minder goed ging en schrijf dat op. Daarvan kan je leren, en dat is handig, want je zal nog veel vaker een spreekbeurt moeten houden.

Veel succes!

TIPS TEGEN ZENUWEN

Bijna iedereen die een spreekbeurt moet houden is zenuwachtig. Dat is heel normaal. Volwassenen hebben daar net zo goed last van. Toch moet je doorzetten. Hoe vaker je een spreekbeurt houdt, hoe minder last je van zenuwen krijgt. Dat is ook de reden dat je regelmatig een spreekbeurt moet houden. Je krijgt er meer zelfvertrouwen van. Om je te helpen hebben we een aantal tips voor je:

- Zorg voor een goede voorbereiding.
- Zorg voor een duidelijk 'spiekbriefje' waar je de kernwoorden groot op hebt staan.
- Oefen thuis een keer voor je ouders/broertje/zusje of voor de spiegel.
- Draag kleding waarin je je prettig voelt
- Let op je houding en bewegingen: kies een houding die je prettig vindt (zitten, staan) en let erop of je geen zenuwbewegingen maakt (zoals de hele tijd aan je haar zitten, met een pen tikken, met je benen en voeten bewegen); dat leidt af. Neem eventueel iets in je handen (papier, boek, pen, krijtje) als je dat prettig vindt.
- Als je erg zenuwachtig bent, kijk dan over de hoofden van de kinderen heen in plaats van ze recht aankijken. Als je gespannen bent, moet je rustig en lang uitademen. Inademen gaat vanzelf. Doe alsof je een ballonnetje aan het opblazen bent.

Geleidehonden voor blinden en zeer slechtzienden

Deze spreekbeurt gaat over KNGF Geleidehonden, dat betekent Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds. KNGF Geleidehonden is opgericht in 1935. Op deze geleidehondenschool worden honden speciaal opgeleid om hun blinde baas veilig door het verkeer en langs lastige hindernissen te leiden.

EEN BLINDE ZIET NIET

Mensen die blind zijn kunnen niet zien, dat weet iedereen. Blinden leren beter naar geluiden te luisteren dan mensen die wel kunnen zien. Je moet maar eens proberen met je ogen dicht te horen wie er loopt, hoest of praat. Kinderen die niet kunnen zien, kunnen naar een speciale school voor blinde en slechtziende kinderen. Daar leren ze om zo veel mogelijk zelf te doen. Bijvoorbeeld om zichzelf netjes aan te kleden of om een beker melk in te schenken zonder te morsen. Of alleen een boodschap doen. Maar ook krijgen ze echte schoolvakken, zoals taal, rekenen en geschiedenis. Sommige mensen gebruiken een taststok tijdens het lopen, dat is een witte stok met rode strepen. Ze tikken met de stok op de grond. Zo kunnen ze merken wanneer de weg een bocht maakt, voelen ze waar de stoeprand is of waar een vuilnisbak staat. Bij elke

stap die ze zetten moeten ze voelen en luisteren, daar worden ze heel moe van. Meestal moet er ook iemand met ze mee om te helpen, maar daar is niet altijd tijd voor. En dan moeten ze wachten tot diegene tijd heeft. De meeste blinden willen daarom graag een hond die hen geleidt, zo'n hond noem je een geleidehond. De hond leidt een blinde en zorgt dat deze nergens tegenaan loopt.

EEN SPECIALE HOND

Je kunt een geleidehond niet even gaan halen bij een dierenwinkel of bij een dierenasiel. Zo'n hond kun je alleen maar aanvragen bij een geleidehondenschool als KNGF Geleidehonden. De honden worden daar speciaal opgeleid. Ze doen hun baas graag een plezier. Dat is precies wat een blinde nodig heeft. Er worden meestal drie hondenrassen gebruikt voor het opleiden van geleidehonden: labrador retrievers, Duitse herders, golden retrievers en kruisingen daartussen. KNGF Geleidehonden kiest lieve, gezonde honden uit om mee te fokken. Fokken is: zorgen dat er gezonde, jonge dieren geboren worden. Er zijn mannetjes en vrouwtjeshonden. We noemen ze reuen en teven. Als er een teef en een reu samen paren, kan er een nest puppy's geboren worden. Puppy's zijn jonge hondjes. Ze lijken vaak op hun ouders. Niet alleen de buitenkant lijkt hetzelfde, ze hebben ook vaak dezelfde eigenschappen. Zoals betrouwbaar zijn, graag willen helpen en niet vlug bang zijn. De fokhonden wonen in een gewoon huis bij een gezin. Daar worden ook de puppy's geboren. Elke pup krijgt een naam. Die naam moet kort en duidelijk uit te spreken zijn. Alle pups die in een zelfde nest geboren worden, krijgen een naam die met dezelfde letter begint. De pasgeboren pups blijven bij hun moeder tot ze zeven weken oud zijn. Dan gaan de hondjes naar een pleeggezin.

EEN PUPPYPLEEGGEZIN

Een pleeggezin is een gewoon gezin. Er zijn vaak ouders, kinderen en huisdieren. De men-

Lees verder op de volgende pagina.

sen in dat gezin zorgen een tijd voor een pup. Ze krijgen daarvoor niets betaald, vrijwilligerswerk heet dat. Zo helpen ze KNGF Geleidehonden. In Nederland zijn er ongeveer 150 puppypleeggezinnen. Een hond moet eerst dingen leren die elke hond moet leren. Gehoorzaam zijn en zich goed gedragen. En natuurlijk alleen maar poepen en plassen waar de baas je uit laat. Dus niet in huis. Ook moeten de honden vriendelijk zijn voor de mensen. Ze mogen later niet meer schrikken van gillende kinderen. En ook niet van toeterende auto's. Niet bang zijn voor onweer of vliegtuigen. De jonge hond wordt beloond als hij iets goeds doet, het puppypleeggezin belooft hem met te zeggen "goed zo" en geeft hem een brokje, elke keer maar weer. Totdat hij vanzelf de goede dingen doet. Vaak belonen helpt beter dan straffen. De hond gaat overal mee naar toe. Met de auto, de bus of de trein mee. Boodschappen doen, naar het park of de kinderboerderij. Of mee naar de kermis. De mensen van KNGF Geleidehonden komen regelmatig langs. Ze willen zien hoe het met de hond gaat. Ze vertellen ook precies wat de hond het best kan eten, want het moet een gezonde, sterke hond worden. De mensen van het puppypleeggezin schrijven op hoe het met de gezondheid van de hond gaat en wat hij weer bijgeleerd heeft. Bij KNGF Geleidehonden willen ze dat precies weten. Natuurlijk houden de mensen van het pleeggezin heel veel van de hond. Ze hebben er een jaar lang plezier mee. Lekker stoeien en ravotten hoort daar ook bij. Maar....ze zijn en blijven een pleeggezin. Als de hond ongeveer veertien maanden oud is, gaat hij naar de school voor geleidehonden. De mensen van het puppypleeggezin moeten dan afscheid nemen. En dat valt niet mee.

sen in dat gezin zorgen een tijd voor een pup. Ze krijgen daarvoor niets betaald, vrijwilligerswerk heet dat. Zo helpen ze KNGF Geleidehonden. In Nederland zijn er ongeveer 150 puppypleeggezinnen. Een hond moet eerst dingen leren die elke hond moet leren. Gehoorzaam zijn en zich goed gedragen. En natuurlijk alleen maar poepen en plassen waar de baas je uit laat. Dus niet in huis. Ook moeten de honden vriendelijk zijn voor de mensen. Ze mogen later niet meer schrikken van gillende kinderen. En ook niet van toeterende auto's. Niet bang zijn voor onweer of vliegtuigen. De jonge hond wordt beloond als hij iets goeds doet, het puppypleeggezin belooft hem met te zeggen "goed zo" en geeft hem een brokje, elke keer maar weer. Totdat hij vanzelf de goede dingen doet. Vaak belonen helpt beter dan straffen. De hond gaat overal mee naar toe. Met de auto, de bus of de trein mee. Boodschappen doen, naar het park of de kinderboerderij. Of mee naar de kermis. De mensen van KNGF Geleidehonden komen regelmatig langs. Ze willen zien hoe het met de hond gaat. Ze vertellen ook precies wat de hond het best kan eten, want het moet een gezonde, sterke hond worden. De mensen van het puppypleeggezin schrijven op hoe het met de gezondheid van de hond gaat en wat hij weer bijgeleerd heeft. Bij KNGF Geleidehonden willen ze dat precies weten. Natuurlijk houden de mensen van het pleeggezin heel veel van de hond. Ze hebben er een jaar lang plezier mee. Lekker stoeien en ravotten hoort daar ook bij. Maar....ze zijn en blijven een pleeggezin. Als de hond ongeveer veertien maanden oud is, gaat hij naar de school voor geleidehonden. De mensen van het puppypleeggezin moeten dan afscheid nemen. En dat valt niet mee.

GOEDGEKEURD

De hond gaat naar de school voor geleidehonden in Amstelveen. Eerst moet hij nog naar de dierenarts die bij deze school werkt. Hij bekijkt de hond heel erg goed. Hij onderzoekt of de ogen van de hond goed zijn. Ook maakt hij foto's waarop je de botten van de hond kunt zien. Zo kan hij zien of de heupen van de hond goed zijn. De hond moet later veel lopen met zijn baas. Dan moeten zijn heupen en poten natuurlijk in orde zijn. Ook wordt

bekeken of de hond goed luistert. Als alles in orde is, kan hij gaan leren voor geleidehond. Bij de school hebben de honden een binnen- en buitenhok, kennel noemen we dat. Ze zitten met zijn tweetjes in één

kennel. Dat is gezelliger voor de honden. Elke dag gaan ze oefenen met een instructeur. Een instructeur is iemand die de hond alles leert. Allereerst leert de hond dat hij een tuig aankrijgt. Het tuig is gemaakt van leer. Het gaat onder de buik van de hond door. Aan dat tuig zit een beugel vast. Een beugel is een soort handvat. Je kunt aan de beugel voelen wat de hond doet. Als de hond het tuig met de beugel aan heeft, is hij aan het werk. Als de beugel uit gaat, is de hond weer een gewone hond. Stoeien, rennen en dollen hoort er ook elke dag bij. Het leren gaat op een leuke manier. De instructeur roept heel vaak: "brave hond, goed gedaan!" Of hij geeft de hond een aai over zijn kop. Zo krijgt de hond er echt plezier in.

LEREN OP SCHOOL

De hond gaat samen met de instructeur naar buiten. Hier begint de instructeur samen met de hond te oefenen. Eerst moet de hond leren waar hij precies moet lopen. Dat is altijd links voor de baas. Oefenen gebeurt stapje voor stapje. Elke dag worden de oefeningen herhaald totdat de hond weet hoe het moet. De eerste tijd duurt het oefenen maar kort: ongeveer een kwartier. Maar de oefentijd wordt steeds wat langer. Net zo lang tot de hond wel een paar uur achter elkaar kan werken. Dat moet hij later ook kunnen! Al vlug gaan de instructeur en de hond op een andere plaats oefenen. In een woonwijk, op de markt of in het winkelcentrum. De hond leert om bij iedere stoeprand even te stoppen. Dat is voor een blinde een teken om op te letten. Zo struikelt een blinde niet bij een stoeprand. Niet alleen kinderen moeten leren om recht over te steken. Geleidehonden leren dat ook. Maar de blinde luistert zelf wanneer er overgestoken kan worden als er geen verkeer aankomt. De hond leert ook commando's. Een commando is een bevel: doe dit of doe dat. Zulke commando's voor een geleidehond zijn:

- Vooraan, dat betekent (ga maar) lopen
- Links
- Rechts
- Zoek de zebra

Sommige mensen denken dat een geleidehond Nederlands kan verstaan. Maar dat is niet zo. De

Lees verder op de volgende pagina.

hond begrijpt bijvoorbeeld niet wat rechts is, maar hij weet wel wat hij moet doen. De hond heeft geleerd: bij het commando rechts moet ik die kant op. De instructeur leert de hond om een hindernis heen te lopen. Hij moet dan een ruime bocht nemen. Er moet ongeveer één meter ruimte zijn om te lopen. Dan kunnen de hond en zijn baas er gemakkelijk langs. Niemand wil zijn hoofd stoten aan een zonnescherm, of tegen een laaghangende tak lopen. De hond leert om daarop te letten. De instructeur wijst ernaar en zegt: Let op! Samen lopen ze eromheen. Na enkele dagen weet de hond dat hij er omheen moet lopen. Ook leert de hond commando's te weigeren. Hij mag zijn baas nooit in gevaar brengen. Een voorbeeld: de instructeur zegt bij een opgebroken stoep dat de hond gewoon door moet lopen. Maar de hond weigert, want wat de instructeur wil is niet veilig. Wat nu? De instructeur geeft nu andere commando's, bijvoorbeeld 'zoek links'. Later moet de blinde erop kunnen vertrouwen dat de hond hem altijd op een veilige manier leidt.

LEREN IN DE STAD

De hond heeft al vele commando's geleerd en maakt bijna geen fouten meer. Elke dag gaat de instructeur met de hond op stap en telkens worden nog weer nieuwe dingen geleerd, bijvoorbeeld om precies voor een deur te stoppen. De hond heft zijn kop naar de deurknop en de blinde weet dan precies waar de deurknop zit. Dat voelt hij aan de beugel. Ook bij het commando 'zoek' leert de hond een lege plaats te zoeken in bijvoorbeeld de bus of trein. Daarna gaan ze oefenen in het centrum van Amsterdam, daar is het druk en is veel verkeer, de hond moet ook daar zijn werk goed doen. Hij heeft geleerd: een tuig om betekent werken voor mijn baas, dus de hond laat zich dan niet afleiden. Als het tuig af is, is het tijd om te spelen met andere honden. Na ongeveer een half jaar oefenen krijgt de hond een blinde baas. Elk jaar komen er ongeveer zestig geleidehonden bij.

WELKE BAAS?

Als je een geleidehond aanvraagt moet je volwassen zijn, anders krijg je er geen. Dat komt omdat de hond één baas moet hebben naar wie hij moet luisteren. Een blinde die niet goed kan lopen, kan ook geen hond krijgen, want je moet vier keer per dag wandelen om de hond uit te laten. Natuurlijk moet je niet echt bang zijn voor honden. Ook moet de blinde zelf de weg goed kennen, om zijn hond te kunnen sturen. Als een blinde een aanvraag stuurt naar KNGF Geleidehonden, komen de mensen van de school eerst praten. Ze willen precies weten waar ze de hond voor gaan gebruiken. Zo kunnen ze precies bekijken wat voor soort hond de blinde nodig heeft.

EEN GELEIDEHOND LENEN

Geleidehonden zijn erg duur. Dat komt omdat het speciale honden zijn. Het fokken kost geld, want de reu en de teef moeten gezond en sterk zijn. Goed voer is duur en ook de dierenarts is niet goedkoop. En de honden moeten een lange tijd leren voordat ze kunnen gaan werken. De instructeur verdient geld met zijn beroep. Dat alles bij elkaar maakt een hond erg duur. Gelukkig hoeven de blinden de hond niet zelf te betalen. Ze mogen de blindengeleidehond lenen. Pas als de hond zijn werk niet meer kan doen, gaat hij naar een opvanggezin of mag hij bij zijn blinde baas blijven, maar dan hoeft hij niet meer te werken. Dit gebeurt bijvoorbeeld als de hond te oud is geworden. KNGF Geleidehonden heeft daarvoor een contract gemaakt. Een contract is een overeenkomst, een soort afspraak. Er staat in dat de blinde een geleidehond kan lenen. Maar dan moet hij de hond goed verzorgen. Als hij zijn handtekening onder het contract zet, belooft hij dat.

SAMEN OP SCHOOL

Een blinde heeft een hond aangevraagd en mensen van de school kiezen een hond die klaar is met zijn opleiding. Als ze een hond hebben gevonden die goed bij de blinde past, moeten ze elkaar eerst goed leren kennen. Ze komen logeren op de geleidehondenschool in Amstelveen. De hond en zijn baas zijn dag en nacht bij elkaar, zo leren ze elkaar vlug kennen. Overdag gaan ze samen met de instructeur oefenen. De beugel aan doen, het verzorgen van de hond, leren om voer te geven, elke dag borstelen enz. Dan is het tijd om naar de stad te gaan. De baas moet alle commando's leren, zeggen wat de hond wel en niet moet doen.'s Avonds moet de baas naar school. Daar praten ze met andere mensen, die daar ook zijn om te leren werken met hun hond. Er zijn ook lessen over honden en hun verzorging. Twee weken later gaan de baas en de hond naar huis, de instructeur komt ook mee. Samen gaan ze routes lopen. Als dit allemaal goed gaat, kunnen ze zonder de hulp van de instructeur. Nu is het zover dat de baas alleen blijft samen met zijn hond. Samen moeten ze het redden.